



INSPIRING
ENVIRONMENT

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanijai „BEGA“

El. p. bega@bega.lt

2020 m. spalio 23 d.

Kopija:

Klaipėdos miesto savivaldybė

DĖL PROJEKTO „KLAIPĖDOS Miesto SAVIVALDYBĖS APLINKOS ORO KOKYBĖS VALDYMO PROGRAMA
2020–2023 M.“

UAB „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment“ gavo Jūsų 2020 m. rugsėjo 30 d. raštą nr. 01-135 dėl pastabų ir siūlymų teikimo (toliau - Teikimas) projektui „Klaipėdos miesto savivaldybės aplinkos oro kokybės valdymo programa 2020–2023 m.“ (toliau – Programa). Programą rengė UAB „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment“ ir SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment“ Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos užsakymu, vykdant projektą „Oro taršos kietosiomis dalelėmis mažinimas, atnaujinant gatvių priežiūros ir valymo technologijas“, finansuojamą pagal ES fondų investicinių veiksmų programos priemonę Nr. 05.6.1-APVA-V-021 „Aplinkos oro kokybės gerinimas“ iš ES struktūrinių fondų (Sanglaudos fondo) lėšų ir Klaipėdos miesto savivaldybės biudžeto lėšomis pagal Aplinkos apsaugos programą Nr. 5 (priemonės kodas 01 05 03).

Programa viešinimui parengta ir pateikta visuomenei pagal LR Aplinkos ministro įsakymą „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo rengiant planus ir programas, skirtas aplinkos oro ir vandens apsaugai bei atliekų tvarkymui, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2005 m. liepos 26 d. Nr. D1-381 ir jo pakeitimus). Vadovaujantis pastaruoju įsakymu, 2020 m. rugsėjo 30 d. Teikimas nr. 1 užregistruotas „Klaipėdos m. savivaldybės aplinkos oro kokybės valdymo programos ir priemonių plano rengimo vertinimo žurnale“. Teikime nurodytos pastabos ir pasiūlymai buvo išnagrinėti ir įvertinti.

1 pastaba. Programos 4.3 skyriuje 68 psl. aprašant stacionarių oro taršos šaltinių išmetimų tendencijas reiktų pateikti ir atsižvelgti ir į 2019 m. duomenis, kuriuos galima pasiekti Aplinkos apsaugos agentūros tinklapyje. Dabar atskirose šio skyriaus vietose pateikiami skirtingų laikotarpių duomenys (pvz. 4.3.2 lentelėje 2015–2019 metų, o 4.3.1 pav. 2015–2018 metų). Nors modeliavimo pagrindu ir yra imami 2018 m. duomenys, tačiau reiktų pagrįsti dėl ko taip daroma (buvo didžiausi išmetimai ar kt.), o ne paprasčiausiai neatsižvelgti į 2019 m. išmetamų iš stacionarių taršos šaltinių teršalų duomenis.

Atsakymas. Iš dalies atsižvelgta. Papildyti duomenys 4.3.1 pav.

Sprendimas dėl esamos situacijos vertinimui naudotinų 2018 m. duomenų, atsižvelgiant į duomenų prieinamumą ir modelio parengimo laiką, buvo priimtas 2019 m. balandžio 24 d. Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos organizuotame pasitarime projekto įgyvendinimo klausimams aptarti (protokolo Nr. ADMI 148).

2 pastaba. Reiktų pateikti pagrindimą/paaiškinimą kaip, taikant JAV Aplinkos apsaugos agentūros AP-42 Oro taršos faktorių sudarymo gaires, iš stacionari taršos šaltinių per 2018 metus išmesti 201,88 t (4.3.1 pav. duomenys) kietosios dalelės virsta į 291,95 t KD₁₀ ir 89,8 t KD_{2,5} (programos

4.4.2 lentelė pramonės objektų duomenys). Nes programos 70 psl. tekste nurodoma, kad ši metodika skirta išskirti KD_{10} ir $KD_{2,5}$ iš bendro kietųjų dalelių kiekio, bet šioje vietoje gaunami 179,91 t arba 1,89 karto didesni kietųjų dalelių išmetimai iš pramonės/stacionarių taršos šaltinių.

Atsakymas. Pakeitimų neatlikta. Suminis modelyje įvertintas teršalų kiekis nesutampa su Lietuvos statistikos departamento pateikiamais 2018 metų duomenimis todėl, jog Lietuvos statistikos departamento duomenys remiasi Ūkio subjektų teikiamomis oro taršos apskaitos ataskaitomis apie išmetamus teršalus. Šias ataskaitas 2018 m. teikė tik 35 mieste veikiančių įmonių. Rengiant Klaipėdos miesto teršalų sklaidos modelį iš viso buvo įvertina daugiau nei 100 įmonių veikla, remiantis šiais duomenimis: oro taršos apskaitos ataskaitomis apie išmetamus teršalus (35 įmonės, 2018 m. duomenys), kuro ir iš kurų deginančių įrenginių į aplinkos orą išmestų teršalų kiekio apskaitos (LAND 43-2013) ataskaitomis (16 įmonių, 2018 m. duomenys), taršos leidimais ir taršos šaltinių inventorizacijomis (128 įmonės, įvairių metų duomenys).

3 pastaba. Programos 5.1 skyriuje 86 psl. tekste daroma nuoroda į 2.3 skyrių, kurio Programoje nėra, taip pat daroma nuoroda į 4.1 lentelę, kurios Programoje nėra.

Atsakymas. Atsižvelgta. Patikslintas skyriaus ir lentelės numeris.

4 pastaba. Programos 91 psl. pateikiant 2018 m. duomenų KD_{10} modeliavimo rezultatus, daroma tendencinga prielaida, kad nustatyti viršijimai „ties aukščiau minėtais pramonės objektais, kurie išmeta didelius kietųjų dalelių kiekius“, nors Programos 5.2.1 lentelėje „ KD_{10} taršos šaltinių įtaka matavimo taškuose (vidutinė metinė koncentracija) nurodoma, kad pramonė (įskaitant uosto veiklą) turi tik nuo 3 iki 15 % įtakos KD_{10} išmetimuose atskiruose tiriamuose taškuose. Todėl teikiant modeliavimo išvadas reikėtų labiau atsižvelgti į aukščiau aprašytas aplinkybes.

Atsakymas. Pakeitimų neatlikta. Programos 91 psl. (naujausioje versijoje 92 psl.) aprašoma situacija teritorijose, kur buvo pastebėtos padidėjusios koncentracijos, virš uosto įmonių teritorijos, kur monitoringas nebuvo atliktas. Ši išvada yra pateikta remiantis gautais modeliavimo rezultatų duomenimis, įvertinus atskirų taršos šaltinių įtaką minėtose teritorijose.

5.2.1. skyriuje esančioje lentelėje pateikiama taršos šaltinių įtaka specifiniuose taškuose, kurių išdėstymas matomas programoje esančiame 5.2.3 pav. (taip pat tie patys taškai yra atvaizduoti 3.1.4 pav.). Taršos šaltinių pasiskirstymas atskiruose taškuose neatspindi situacijos kitose specifinėse miesto vietose.

5 pastaba. Programos 95 psl., 100 psl., 109 psl.; 111 psl. pateikiant aprašomų teršalų ($KD_{2,5}$; NO_2 ; SO_2) modeliavimo rezultatus tekste aprašant teritoriją ties Minijos g. minima UAB KJKK „Bega“ o ne viena iš stambiausių pramonės įmonių AB „Grigeo Klaipėda“ (ar lygiaverčiai prilyginant šiai įmonei), nors Programos 70 psl. ir Programos 4 priede pateikiama informacija, kad AB „Grigeo Klaipėdos kartonas“ (dabar AB „Grigeo Klaipėda“) 2018 m. išmetė 495,11 t, o UAB KJKK „Bega“ tik 7,09 t teršalų. Sieros dioksido UAB KJKK „Bega“ išvis neišmeta, todėl Programoje pateikiami sieros dioksido modeliavimo rezultatus, UAB KJKK „Bega“ išmetimų minėjimas yra klaidinantis. Atsižvelgiant į aukščiau aprašytas aplinkybes prašome programos 95 psl., 100 psl., 109 psl.; 111 psl. tekste pašalinti UAB KJKK „Bega“ vardą ar pakeisti į AB „Grigeo Klaipėda“.

Atsakymas. Iš dalies atsižvelgta. 5.2.1 skyriuje yra kalbama apie kietųjų dalelių sukeltą taršą ir minimos tos įmonės, kurios išmeta daugiausiai tame skyriuje aprašomo teršalo, šiuo atveju kietųjų dalelių. Programos prieduose yra pateikiamas bendras visų įmonėse išmetamų teršalų kiekis, o atskirų teršalų kiekiai nėra viešinami. Šiuo atveju nuo jūsų minėto bendro išmetamo teršalų kiekio UAB KJKK „Bega“ atveju kietieji teršalai sudaro per 90 proc., o AB „Grigeo Klaipėda“ kietieji teršalai sudaro vos 2 proc. nuo bendro teršalų kiekio.

Psl. 100 pataisyta (naujausioje versijoje psl. 101).

6 pastaba. 6.5 skyriaus 6.6.1 lentelės 1.3 eilutėje 133 psl. trūksta duomenų nurodyta „(xx tonos)“.

Atsakymas. Atsižvelgta. Patikslinti duomenys 6.6.1 lentelėje.

7 pastaba. 6.5 skyriaus 6.6.1 lentelės 2 skyriuje 133 psl. aprašant Stacionariųjų taršos šaltinių taršos mažinimo priemones daroma nuoroda į teisės akto „Minimalūs reikalavimai dulkėtumui mažinant laikant, kraunant, vežant kietąsias medžiagas“ projektą, kuris yra derinimo fazėje ir nėra galutinis teisės aktas, todėl šio teisės akto paimtos nuostatos ir naudojimas siūlomame priemonių plane 7.2.1 lentelės 2a ir 2c skyriuose gali būti netikslus.

Atsakymas. Pakeitimų neatlikta. Programoje numatyta inicijuoti papildomų reikalavimų nustatymą ūkio subjektams, kurie nėra reglamentuoti minimo teisės akto, todėl teisės akto projekto patvirtinimas neturi tiesioginės įtakos jų įgyvendinimui.

8 pastaba. 7.2.1 lentelės Aplinko oro kokybės valdymo priemonių planas, ne visi naudojami sutrumpinimai paaiškinti po lentele (nėra paaiškinti SIPS, PS SAS, US, VTS reikšmės).

Atsakymas. Atsižvelgta. Papildyta išnašomis po 7.2.1 lentele

9 pastaba. 7.2.1. lentelės 2 b priemonėje neatspindi atliekų tvarkymo centro bei vandenvalos įmonių veiklos, nors, pietinėje Klaipėdos miesto dalyje sklindantys kvapai pasiekia būtent iš šių bei kitų įmonių teritorijų, todėl tikslinga būtų inicijuoti reikalavimą užtikrinti kvapo nepertraukiamą monitoringo sistemų (elektrinių nosių) įrengimą ir šiose objektuose.

Atsakymas. Pakeitimų neatlikta. 2.1.b priemonėje numatoma, kad reikalavimai diegti kvapų monitoringo sistemas būtų inicijuoti priemonės apraše numatytus kriterijus atitinkančioms įmonėms, tarp jų ir įmonėse, kurių teritorijoje yra vykdoma biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo veikla, kurios pajėgumai per metus ne mažesni kaip 1 000 t, arba nepavojingų atliekų laikymas, kai per metus priimamų saugojimui atliekų kiekis yra ne mažesnis kaip 100 000 t. Pastaboje minimos įmonės vykdo šias veiklas ir patektų į tokio reikalavimo taikymo sritį.

10 pastaba. 7.2.1 lentelės 2 c priemonėje Nėra suprantama ką reiškia „vizualinio dulkėtumo monitoringo sistema“. Taip pat Minimalūs reikalavimai dulkėtumui mažinti laikant, kraunant, vežant kietąsias medžiagas projekto nuostatos (iš kurio atsirado siūloma priemonė) dėl vizualinio dulkėtumo yra ginčytinos, Lietuvos pramoninkų federacija rašte aplinkos ministerijai pateikia šiuos motyvus:

„net ir negamybinėje aplinkoje, kurioje vykdoma bet kokia buitinė veikla, praktiškai nėra galimybių sukurti sterilios aplinkos be jokio dulkėtumo. Primintina, kad vykdant ūkinę veiklą, aplinkos apsaugos reglamentuojančių teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka yra leidžiamos kietųjų dalelių ir teršalų emisijos nustatytose ribose būtent atsižvelgiant į faktą, kad kitu atveju ūkinė veikla tiesiog negalėtų būti vykdoma. Todėl nuostatos pagal pateiktą formuluotę, įpareigoja užtikrinti, kad už teritorijos, kuriose vykdoma veikla, nebūtų vizualiai matomo dulkėjimo ir kad kraunamos medžiagos nenusėstų ant paviršių, bet ūkinės veiklos vykdytojo pareigą imtis priemonių, kad medžiagos nepatektų už teritorijos ribų. Turi būti akcentuojamos priemonės, kurių turi būti imamasi medžiagų patekimo už teritorijos ribų prevencijai (dulkėtumą mažinančios priemonės, kelių drėkinimas, patekusių medžiagų išvalymas ir pan.), bet ne absoliučių reikalavimų nustatymo, kai toks reikalavimas yra neįgyvendinamas, o jo laikymasis negali būti efektyviai kontroliuojamas ir nustatomas. Pagal suformuluotą punktą bus sudėtinga nustatyti, ar dulkėjimas kyla veiklos vykdymo teritorijoje, ar už jos ribų – ši nuostata gali sukelti daug ginčų ir nepagrįsto pažeidimo fakto kvalifikavimo dėl netinkamo aplinkybių fiksavimo, be to, reikalavimas suabsoliutinamas ir net nesiejamas su atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, nėra jokio pagrįsto tokio reikalavimo nustatymo aplinkosauginio pagrindimo. Medžiagų, nusėdusių ant paviršių, kilmę taip pat bus sudėtinga nustatyti, dėl to, kad esant keliems potencialiems taršos šaltiniams, įskaitant bendrą miesto taršą dėl transporto priemonių eismo, bus sudėtinga, o tam tikrai atvejais apskritai neįmanoma identifikuoti, ar tos medžiagos pateko būtent iš ūkinės veiklos vykdytojo teritorijos.“

Dėl nurodytų priežasčių ir nuostatos įgyvendinimo bei laikymosi kontrolės sudėtingumo, siūlome šios priemonės atsisakyti.

Atsakymas. Pakeitimų neatlikta. Priemone siekiama inicijuoti reikalavimą diegti sistemą, kuri leistų identifikuoti vizualinio dulkėtumo ženklų ir staigų padidėjimą, kuris gali atsirasti dėl vykdomos

ūkinės veiklos padidėjusio intensyvumo, pasikeitusios specifikos ar pasikeitusių meteorologinių sąlygų. Identifikavus padidėjusį dulketumą, siūloma imtis priemonių, siekiant jog dulketumas toliau nedidėtų.

11 pastaba. 7.2.1. lentelės 2 d skyriuje, neaiški sąvoka „Operatorius“.

Atsakymas. Atsižvelgta. Patikslinta, pakeičiant sąvoka "ūkio subjektas".

12 pastaba. Apibendrinant pramonės objektams siūlomas įdiegti aplinkos monitoringo priemonės nėra nurodomas finansavimo šaltinis. Nes visoms įmonės automatiškai įdiegti aplinkos kokybės monitoringo sistemas, jas eksploatuoti ir vykdyti su eksploatavimu susijusias veiklas būtų papildoma finansinė ir administracinė našta, ypač įvertinus tai, kad šios priemonės nėra privalomos ir nėra numatytos Lietuvos monitoringo atlikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Šios priemonės turėtų būti taikomos tik atskiriems ūkio subjektas, (dėl kylančių pagrįstų gyventojų nusiskundimų), bet ne visoms.

Atsakymas. Pakeitimų neatlikta. Programoje numatyta priemonė yra administracinė. Jos įgyvendinimas turėtų toliau būti nagrinėjamas ir derinamas su atsakingomis institucijomis. Priemonių aprašuose yra numatyti kriterijai, pagal kuriuos atrenkamos įmonės galinčios daryti reikšmingą poveikį oro kokybei, kurioms šios priemonės būtų taikomos.

Pagarbiai,
Direktorė



Viktorija Maceikaitė

Rūta Kurienė, 8 5 249 6978, ruta@environment.lt

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS